

URAVNOTEŽENA POLITIKA OBRAMBNIH IN ZAŠČITNIH PRIPRAV

Janez Janša

Desetletja po 2. svetovni vojni je večina ljudi v Sloveniji živela v prepričanju, da so oboroženi spopadi problem takoi menovanega tretjega sveta in da se nam česa podobnega ni treba bati. Obrambne priprave pa tudi priprave sistema zaščite in reševanja so se jemale bolj kot kot obveznost, ki ne temelji na realni ogroženosti. Zaklonišča, zaščitna sredstva, kompleti za reševanje izpod ruševin — le malokdo je pomislil, da bi vse to resnično potrebovali.

Celo nekaj mesecev pred 26. junijem 1991, ko je bila grožnja vojaškega posega JA bolj kot samo verjetna, je velika večina prebivalcev Slovenije ni jemala resno. Javno mnenje je bilo pripravam za obrambo mnogo manj naklonjeno, kot bi bilo potrebno in realno glede na dejansko nevarnost. Če bi že maja ali junija 1991 ob naše ceste namestili protioklepne ovire, bi se takoj pojavilo nešteto vprašanj: koliko bo to stalo, čemu je to potrebno itd. Če bi že maja ali junija čistili in praznili zaklonišča, bi se prav gotovo našel kdo, ki bi trdil, da s tem namerno izzivamo JA in strašimo prebivalstvo.

Kljub takemu razpoloženju pa sta tako obrambni kot zaščitni sistem pričakala agresijo 27. junija 1991 pripravljena. Nekaj dni vojne je temeljito spremenilo zavest ljudi. Zaklonišča naenkrat niso bila več nepotreben strošek, zaščitna maska je postala iskan izdelek.

Po vojni in umiku JA iz Slovenije je kljub spopadom v neposredni sosesčini nevarnost postala spet bolj oddaljena, vse več ljudi pa je menilo, da smo »za vedno« na varnem.

Navzlic tej hitri pozabi je bilo dogajanje zadnjega leta velika šola predvsem za komaj rojeno državo in njene institucije, ki si ne morejo privoščiti tveganja, da se »zagotovo ne bo nič zgodilo«. Primer Hrvaške ter Bosne in Hercegovine je še bolj drastično opozorilo od lastne izkušnje. Cena nepripravljenosti je vedno veliko višja od cene pravočasnih priprav, še posebej tisti njen del, plačan z življenjem civilnega prebivalstva.

Zaradi teh dejstev je edino modro ravnanje v prihodnje uravnotežena politika, ki pripravam obrambnega in zaščitnega sistema ne namenja niti premajhne niti pretirane pozornosti. V tej politiki morata imeti vsak ukrep in vsak tolar svoje mesto in vsako vprašanje racionalen odgovor.